

Inšpirácie z južných Čiech

Slovenská agentúra životného prostredia je jedným z partnerov medzinárodného projektu A Sustainable Development Model for Green Mountain Areas, ktorého hlavným cieľom je poskytnúť model pre manažment a trvalo udržateľný rozvoj horských oblastí.

V dňoch 29. – 31. októbra 2012 sa pracovníci SAŽP zúčastnili študijnej cesty do južných Čiech, zameranej na získanie nových poznatkov a výmenu skúseností v oblasti prípravy dokumentov, podporujúcich regionálny rozvoj a zvyšovanie informovanosti a povedomia miestnych obyvateľov s dôrazom na zachovanie a zveľáčovanie prírodných a kultúrnych hodnôt územia. Cieľom študijnej cesty bola najmä oblasť Šumavy, ktorá bola na základe Politiky územného rozvoja Českej republiky, prijatej v roku 2006, vymedzená ako tzv. špecifická oblasť celoštátneho významu (s dlhodobou sa prejavujúcimi problémami z hľadiska udržateľného rozvoja územia).

Územná štúdia Šumava

Počas prvej zastávky sme navštívili Krajský úrad Juhohočeského kraja, odbor regionálneho rozvoja, územného plánovania, stavebného poriadku a investícií. V rámci diskusie s pracovníkmi odboru bola predstavená Územná štúdia Šumava, ktorá sa vypracovala v roku 2010 za účelom rozvíjať úlohy a ciele územného plánovania v súlade s Politikou územného rozvoja Českej republiky. Územná štúdia pozostáva z analytickej a návrhovej časti. V návrhovej časti sú formou štyroch scenárov (Harmónia, Príroda, Akcia, Kompromis) vypracované alternatívy možného riešenia identifikovaných problémov z pohľadu preferencie pilierov udržateľného rozvoja (ekonomický, sociálny, environmentálny). Súčasťou územnej štúdie sú architektonická a urbanistická rukoväť, ktoré slúžia ako významný podklad pre rozhodovacie činnosti orgánov štátnej správy a samosprávy. Architektonická rukoväť obsahuje príklady vhodných architektonických riešení pri navrhovaní stavebných úprav, prístavieb existujúcich objektov a novostavieb, zohľadňujúcich regionálne odlišnosti ľudo-

Puštík bĕlavý (sova dlhochvostá) je symbolom zážitkovej trasy Areál lesných hier Stožec

vého staviteľstva. Urbanistická rukoväť obsahuje príklady vhodných koncepčných riešení pre účely sídelného rozvoja (pozri: <http://up.kraj-jihocesky.cz/?uzemni-studie-sumava,89>).

Krajinný integrovaný plán rozvoja

Nasledujúci deň bol venovaný návšteve najväčšieho národného parku v Českej republike – Šumava (68 064 ha). Národný park Šumava bol vyhlásený v roku 1991 na časti územia Chránenej krajinné oblasti Šumava, ktorá tvorí jeho ochranné pásmo. Takmer celé územie národného parku má štatút biosférickej rezervácie. Pracovníci Správy NP a CHKO Šumava nám priblížili filozofiu Krajinného integrovaného plánu rozvoja (KIPR) – jedného z nástrojov podpory trvalo udržateľného rozvoja v špecifických oblastiach, v zónach dotknutých (aspoň čiastočne) výskytom veľkoplošných osobitne chránených území. Zmyslom KIPR je navrhnúť na základe identifikovaných problé-

mov daného regiónu logicky usporiadaný a vzájomne prepojený súbor opatrení a projektov, ktoré umožnia tieto problémy v regióne eliminovať a zároveň zefektívniť využitie jeho potenciálu pre udržateľný rozvoj. KIPR je koordinačným nástrojom pre spoločnú prípravu regionálne významných, vzájomne súvisiacich projektov zameraných na zlepšovanie a ochranu životného prostredia, zlepšovanie kvality života miestnych obyvateľov alebo podporu malého a stredného podnikania.

Ministerstvo životného prostredia Českej republiky vydalo metodický pokyn pre prípravu a realizáciu KIPR. Na základe uznesenia vlády ČR č. 1569 z 21. 12. 2009 sa metodický pokyn overoval formou pilotného projektu – Krajinného integrovaného plánu rozvoja Regiónu NP Šumava na obdobie 2011 – 2020 (pozri: <http://www.npsumava.cz/>).

Areál lesných hier Stožec

Správa NP a CHKO Šumava venuje veľkú pozornosť environmentálnej výchove a vzdelávaniu. V rámci správy sú zriadené 3 strediská environmentálnej výchovy – vo Vimperku, Kašperských Horách a v Stožci s viacerými náučno-zážitkovými trasami. Strediská ponúkajú výchovné programy pre materské, základné a stredné

školy a programy pre verejnosť po celý rok. Zoznam programov je spracovaný vo forme informačného katalógu. Pracovníci správy pripravujú aj rôzne didaktické materiály, napr. puzzle, interaktívne brožúry, pexetria atď.

V rámci študijnej cesty sme navštívili Informačné stredisko v Stožci s expozíciou o lesnom ekosystéme národného parku. Popri informačnom stredisku tu fun-

Pracovníci NP Šumava a SAŽP na náučnom chodníku v Stožci

guje aj Stredisko environmentálnej výchovy Pod Skálou, ktoré ponúka najmä pobytové výchovné programy pre žiakov základných škôl. V bezprostrednej blízkosti strediska sa nachádza ekopark s množstvom interaktívnych prvkov. V sprievode pracovníkov správy sme absolvovali zážitkovú trasu Areál lesných hier Stožec, ktorý bol sprístupnený na jar tohto roku a ktorý zaujímavým spôsobom približuje hlavné témy: život v lese, obnova lesa a význam rozkladajúceho sa dreva (pozri <http://www.npsumava.cz/cz/1165/sekce/>). Spustením odborného programu študijnej cesty boli prehliadky Českého Krumlova a osady Holašovice, ktoré sú zaradené do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva, a zámku Vimperk, jeho stálych expozícií prírody Národného parku Šumava a histórie kníhtlače a sklárstva vo Vimperku.

Študijná cesta sa realizovala v rámci projektu A Sustainable Development Model for Green Mountain Areas financovaného z Programu nadnárodnej spolupráce Juhovýchodná Európa. (Viac informácií o projekte na: <http://www.greenmountain-see.eu/> a www.sazp.sk.)

Ing. Ivana Novikmecová
Slovenská agentúra životného prostredia